

El efecto Iguazú

Pere Joan Ventura, 2001

Sintel, sis mesos de lluita obrera contra el poder i l'estafa neo-liberals

Documental que mostra la lluita dels treballadors de la Sintel que, entre gener i agost de 2001, eren acampats al Passeig de la Castellana de Madrid com a protesta per l'acomiadament improcedent a resultes de la venda fraudulenta de la seva empresa, filial de Telefónica.

El frau de la Sintel

L'empresa Sintel fou creada el 1950, i des de 1975 actuà com a filial de Telefónica instal·lant sistemes de telecomunicacions a tot l'Estat espanyol. A finals dels vuitanta, i amb la suposada finalització del monopoli de Telefónica, Sintel començà a perdre contractes per després ser venuda el 1996 a MasTec, empresa amb seu a Miami, per 29,45 milions d'euros. Segons el fiscal anticorrupció entre 1996 i 1999 Sintel fou descapitalitzada per l'empresariat en cap tot desviant fons cap a paradisos fiscals.

Entre 1999 i el 2001 hi ha nous plans de regulació que no prosperen, nòmines no abonades, nova suspensió de pagaments i nous acomiadaments. Comencen les primeres grans mobilitzacions obreres, bàsicament per aclarir de qui és la propietat de l'empresa davant la sospita ferma d'haver servit els últims anys com a empresa fantasma per poder fer desaparèixer capital. Finalment, MasTec es va desfer de Sintel per la quantitat de 2 euros, amb suspensió de pagaments, treballadors en vaga i deutes per valor de 144 milions d'euros. A continuació

es presentà una denúncia davant la Fiscalia anticorrupció per possible venda fraudulenta. El 29 de gener de 2001 es munta el Campament de l'esperança.

El campament

Davant la manca d'interlocutors per part de l'empresa i la nul·la resposta del govern del PP, un col·lectiu de treballadors de la Sintel s'instal·la al Passeig de la Castellana per protestar per la seva situació i fer pressió per una negociació digna. De cop i volta, canvien les seves rutines familiars per una convivència extrema en tendes i barraques que es construïren al mig del centre financer de Madrid. Durant mesos 1.800 persones construïren una petita ciutat autogestionada reciclant material de desguàs procedent dels contenidors urbans. Amb la seva resistència a l'acomiadament per part d'una empresa que havia estat altament beneficiosa, es negaren a acceptar la privatització salvatge i les lleis de l'especulació financera del neo-liberalisme actual.

Pere Joan Ventura, realitzador i periodista de televisió, es decidí a realitzar el documental atrapat per la dignitat i l'humor dels treballadors del campament. Per Ventura, el film parteix de la imatge de Sintel «com a símbol del que passa a l'economia però a nivell mundial. Les privatitzacions, els trasllats de multinacionals, canvien la vida de la gent de la nit al

dia i el factor humà deixa de comptar. Així que hem posat la càmera davant de la gent amb noms i cognoms». Sense un guió o idea prèvia i sense protagonistes definits, el film s'anà construït sobre la quotidianitat del campament, fins que foren els propis treballadors qui preneren no només el protagonisme sinó que conformaren els continguts del llargmetratge. Ells ens parlen, ells ens miren, ells ens adverteixen.

El després

Després de mesos de negociació els treballadors aixecaren el campament com a part de l'acord entre Telefónica i el Govern d'Aznar. Aquests no només no han complert la seva part de l'acord i 1.200 treballadors segueixen sense feina, sinó que, a més a més, han quedat prohibides les acampades com a forma de protesta civil.

Els treballadors de la Sintel esperen que la memòria recuperada que proporciona un film compromès com *El efecto Iguazú* serveixi per ajudar-los a resoldre definitivament el conflicte. Tanmateix, el film, tot i estar premiat, no ha rebut el suport de cap subvenció estatal, ni els drets d'emissió a les televisions públiques i privades (moltes d'elles propietat de Telefónica), ni ha pogut entrar en els canals normals de distribució cinematogràfica en sala (només s'ha pogut estrenar en tres cinemes a tot l'Estat espanyol).

Mentrestant, el conflicte segueix viu, el film encara incomoda i les manifestacions de la Sintel des d'octubre 2001 s'estan silenciant als mitjans de comunicació. I en qualsevol moment, l'*efecte Iguazú* ens pot arribar a tots i totes!

Millor pel·lícula documental als Premis Goya 2002. Segon premi a la secció Temps d'història del Festival de Cine de Valladolid 2002.

Fitxa tècnica

Equip tècnic

Direcció: Pere Joan Ventura

Producció: Nano Montero

Guió: Georgina Cisquella i Pere Joan Ventura

So: Sergio Madridano

Fotografia: Alberto Molina

Muntatge: Anastasi Rinos

Música: El Reverendo, Manu Chao, José María Alfaya y los Intratables